

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 30 януари 2023 г.
(OR. en)

5422/23

COSCE 2
COPS 31
CFSP/PESC 91

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	5262/23
Относно:	Заклучения на Съвета относно приоритетите на ЕС за сътрудничеството със Съвета на Европа за периода 2023—2024 г.

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно приоритетите на ЕС за сътрудничеството със Съвета на Европа за периода 2023—2024 г, одобрени от Съвета на неговото 3929-то заседание на 30 януари 2023 г.

Приоритети на ЕС за сътрудничеството със Съвета на Европа за периода 2023—2024 г.

1. Непровокираната, необоснована и незаконна агресивна война на Русия срещу Украйна, както и опитите ѝ да промени със сила европейската архитектура за сигурност, накърняват основания на правила международен ред и демократичните основи на европейския политически, социален и икономически ред. В този контекст ЕС и Съветът на Европа следва да активизират отношенията си както в качествено, така и в количествено отношение.
2. В свят, в който едностранните действия, съчетани с геополитическа промяна в съотношението на силите, поставят под въпрос многостранното сътрудничество, Европейският съюз и Съветът на Европа се опират взаимно на своите силни страни, експертен опит и компетентности. Отстояването на многостранното сътрудничество е по-важно от всякога. Европейският съюз е убеден, че ефективното многостранно сътрудничество, основано на общи правила, остава най-добрият начин за запазване на световния мир и сигурност и за укрепване на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава в Европа. В този контекст изпълнението на съвместното съобщение от 2021 г. „Укрепване на приноса на Европейския съюз към основаното на правила многостранно сътрудничество“ ще продължи да направлява сътрудничеството на ЕС със Съвета на Европа, като същевременно допринася за изпълнението на Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие и набелязаните в нея цели за устойчиво развитие.
3. Като тежко нарушение на международното право и сериозна заплаха за световния мир и сигурност агресивната война на Русия срещу Украйна има сериозни последици за многостранната архитектура на Европа, включително за отношенията между ЕС и Съвета на Европа. В настоящия момент е от първостепенно значение да се запази единството, да се потвърди отново значението на нашите общи ценности и принципи и да се укрепи ролята на Съвета на Европа на лидер в отстояването и утвърждаването на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава в Европа.

4. ЕС подкрепя провеждането на четвърта среща на върха на държавните и правителствените ръководители на Съвета на Европа, която ще има ключово значение в това отношение. Както беше предложено от групата за размисъл на високо равнище към Съвета на Европа, срещата на върха ще бъде възможност за повторно заявяване на ангажимент на най-високо политическо равнище с основополагащите ценности на Съвета на Европа и за очертаване на ролята на организацията в новата геополитическа ситуация. Съюзът приветства доклада на групата за размисъл на високо равнище като важен принос, включително за подготовката на срещата на върха.
5. С влизането в сила на Договора от Лисабон през 2009 г. правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава заеха централно място в политиките на Европейския съюз и бяха създадени по-големи възможности за сътрудничество със Съвета на Европа. През последните години двете организации развиваха стратегическо партньорство, основано на общи ценности и споделени приоритети. Европейският съюз стана основният институционален партньор на Съвета на Европа в политическо, финансово и правно отношение, както беше потвърдено на министерската сесия на Комитета на министрите, проведена в Хамбург през май 2021 г.
6. За да се укрепи демокрацията в европейските държави, стана изключително важно да се обединят силите, така че да се обърне тенденцията към отстъпление от демокрацията, да се утвърждават принципите на правовата държава и да се отстояват правата на човека, демократичните процеси да не бъдат накърнявани от външна намеса и дезинформация, да се гарантира независимостта на съдебната система, свободата на медиите и безопасността на журналистите и да се подобри ефективността на демократичните институции и вземането на решения, включително чрез пълноценно ангажиране на участниците от гражданското общество и по-голям принос на гражданите. В рамките на Конференцията за бъдещето на Европа, представляваща безпрецедентна проява на демокрация на участието на равнището на Европейския съюз, бяха проучени нови начини за включване на гражданите в обсъжданията относно пътищата за по-нататъшно развитие на ЕС с оглед на основните предизвикателства и бяха предоставени възможности за бъдещо сътрудничество със Съвета на Европа — по-специално в контекста на Световния форум за демокрация и Конференцията на международните НПО на Съвета на Европа — в изпълнение на направените предложения. ЕС и Съветът на Европа имат за цел да засилят допълнително участието на гражданите в решаването на европейските въпроси и да създадат нови пространства за дебати между европейците.

7. След приемането на решението на Комитета на министрите от 16 март 2022 г. Руската федерация престана да бъде член на Съвета на Европа и вече не е високодоговаряща се страна по Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ), вследствие на което на над 140 милиона души в Русия беше отнета защитата на правата на човека, предоставяна от Конвенцията. Европейският съюз остава изцяло ангажиран с ефективното функциониране на системата на Конвенцията на Съвета на Европа и ще продължи да подкрепя инициативите на Съвета на Европа, насочени към укрепване на развитието на ценностите на организацията, не на последно място нейните дейности в подкрепа на Украйна. Освен това Съветът на Европа следва да засили сътрудничеството с Беларус (включително новосъздадената контактна група) и с руската демократична опозиция и представители на гражданското общество, независимите медии и правозащитниците, действащи както в родната си страна, така и извън нея, и като акцентира целенасочено върху ангажиментите в областта на правата на човека и демокрацията, поети в други многостранни платформи като Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа.
8. ЕС подчертава централното място, отредено в правото на ЕС на правата на човека, гарантирани от Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ) и съгласно тълкуването им от Европейския съд по правата на човека, и изтъква значението на присъединяването на ЕС към ЕКПЧ, което позволява на Съюза да участва официално като договаряща се страна в производства пред Европейския съд по правата на човека. В този контекст ЕС ще обръща все по-голямо внимание на работата на Комитета на министрите във връзка с контрола на изпълнението на решенията на Съда.

9. Освен това ЕС ще продължи да подкрепя дейностите по частичните споразумения и на специализираните органи на Съвета на Европа, по-специално Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия), Групата държави срещу корупцията (GRECO), Комитета на експертите по оценяване на мерките срещу изпирането на пари и финансиране на тероризма (MONEYVAL), Експертната група за действие срещу насилието над жени и домашното насилие (GREVIO), експертната група за борба с трафика на хора (ГРЕТА), Европейската комисия за ефикасност на правосъдието (СЕРЕЈ), Групата за международно сътрудничество по наркотиците и наркоманиите към Съвета на Европа (група „Помпиду“), Комитета за предотвратяване на изтезанията (КПИ), Комитета по изкуствен интелект (CAI), Комитета „Лансароте“, Европейския комитет за социални права и други механизми за определяне на стандарти и наблюдение в областта на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава.
10. Перспективата за членство в ЕС представлява важен фактор за стабилността в Европа, който Съветът на Европа продължава да укрепва. На 23 юни 2022 г. Европейският съвет призна европейската перспектива на Украйна, Република Молдова и Грузия. Бъдещето на тези държави и техните граждани е в Европейския съюз. Това дава нов тласък за постигането на по-нататъшен напредък в областта на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава в тези държави и в по-широкия регион.
11. ЕС отчита важната роля на Съвета на Европа в подкрепа на привеждането в съответствие с европейските стандарти и укрепването на изграждането на капацитет на важни институции в хода на процесите на реформи в Западните Балкани и държавите от Източното партньорство. ЕС и Съветът на Европа ще продължат да работят заедно, за да помогнат на страните кандидатки и потенциални кандидатки за присъединяване към ЕС да постигнат осезаем напредък в цялостния си процес на реформи за изпълнение на критериите за членство в ЕС. Съвместните ни програми в регионите, обхванати от процеса на разширяване и съседство, ще продължат да подкрепят усилията за реформи в областта на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава.

12. Политиката на Съвета на Европа за южното съседство и Европейският център за глобална взаимозависимост и солидарност са от ключово значение за подобряване на диалога и сътрудничеството между Севера и Юга, за насърчаване на солидарността и утвърждаване на стабилността и демократичната сигурност както в Европа, така и в съседните ѝ региони. Понастоящем въздействието на Съвета на Европа далеч надхвърля пределите на европейския континент, тъй като много от неговите конвенции са отворени за подписване в световен мащаб и няколко от неговите механизми обхващат целия свят. Европейският съюз ще продължи да насърчава присъединяването на държави извън Европа към най-важните конвенции на Съвета на Европа, включително в областта на международното правно сътрудничество.
13. През 2021 г. общият обем на сътрудничеството по линия на съвместната програма на ЕС и Съвета на Европа достигна 207,4 милиона евро, като годишните постъпления по тези програми възлизат на 57 % от всички извънбюджетни ресурси на Съвета на Европа. През 2019 г. бе поставено началото на ново направление на сътрудничество между ЕС и Съвета на Европа с бюджет от над 17 милиона евро по линия на Инструмента за техническа подкрепа (ИТП) на Европейската комисия, с който се предоставя подкрепа на държавите — членки на ЕС, за подготовката и изпълнението на стимулиращи растежа административни и структурни реформи в области като правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. Това отлично сътрудничество, което се разраства през последните години, ще продължи в рамките на настоящата многогодишна финансова рамка, обхващаща периода 2021—2027 г.
14. В периода 2023—2024 г. ЕС ще продължи да заема водеща позиция в подкрепа на реформирането и даването на нов импулс на Съвета на Европа, с цел осигуряване на финансова устойчивост и постоянен акцент върху ефективността. Съюзът ще се стреми да подобри видимостта и комуникацията относно целите и дейностите на Съвета на Европа, както и конкретните резултати, постигнати чрез сътрудничеството между ЕС и Съвета на Европа, включително чрез по-чести съвместни изявления и прояви на високо равнище по теми от общ интерес. По-активното участие на гражданското общество също може да допринесе за подобряването на тази видимост.

15. През следващия двугодишен период взаимноизгодното сътрудничество между ЕС и Съвета на Европа ще продължи да се развива чрез трите основни стълба на партньорството, а именно политически диалог, правно сътрудничество и програмно сътрудничество, с акцент върху следните взаимосвързани и взаимно подсилващи се приоритети в областта на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. Двете организации ще се стремят да засилят политическия си диалог, включително чрез редовни контакти на високо политическо равнище, и да допринасят взаимно за нормативните и политическите промени в тези области:

ПРАВА НА ЧОВЕКА

16. ЕС ще подкрепя Съвета на Европа, Европейския съд по правата на човека и системата от конвенции за правата на човека като основни инструменти за отстояване на човешките права в Европа. Във връзка с това ЕС изтъква отново ангажимента си за присъединяване към Европейската конвенция за правата на човека. Съюзът ще продължи да действа в партньорство със Съвета на Европа при изпълнението на приоритетите на ЕС в областта на правата на човека във външните си отношения, като се ръководи от плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията (2020—2024 г.).
17. Премахването на смъртното наказание, както и на изтезанията и другите форми на малтретиране, е от съществено значение за гарантиране на човешкото достойнство. ЕС и Съветът на Европа ще продължат да подкрепят, в сътрудничество с гражданското общество и НПО, един по-активен обществен дебат, дейностите за повишаване на осведомеността и застъпничество във връзка със смъртното наказание и ужасяващото му въздействие върху хората, семействата и обществата, премахването на изтезанията и средствата за защита на жертвите. Ежегодната съвместна декларация на ЕС и Съвета на Европа срещу смъртното наказание е израз на твърдия ангажимент за премахване на смъртното наказание в световен мащаб.

18. В сътрудничество със Съвета на Европа ЕС ще продължи да работи за утвърждаване на равенството между половете, включително пълноценното и равноправно упражняване на човешките права от жените, както и тяхното овластяване и участие както в държавите членки, така и във външните отношения. ЕС ще си сътрудничи със Съвета на Европа и за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие. Конвенцията от Истанбул на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие е ратифицирана и се прилага от 21 държави — членки на ЕС. ЕС и Съветът на Европа ще се стремят да установят полезни взаимодействия между правните рамки за правата на жените и политическите ангажименти, като например Програмата за жените, мира и сигурността, и ще проучат възможностите за съвместни дейности и програми в областта на жените, мира и сигурността и равенството между половете, следвайки външната политика на ЕС.
19. Заедно със Съвета на Европа ЕС ще продължи да полага усилия за постигане на напредък в защитата и утвърждаването на правата на детето, както е посочено в Стратегията на ЕС за правата на детето, заключенията на Съвета относно стратегията на ЕС за правата на детето и новата стратегия на Съвета на Европа за правата на детето (2022—2027 г.): „Правата на децата в действие: от непрекъснато прилагане до съвместни иновации“. Това следва да включва сътрудничество, насочено към по-голямо участие на децата в политическия и демократичния живот, утвърждаване на правосъдие, съобразено с интересите на детето, насърчаване на интегрирани системи за закрила на детето, защита на децата от излагане на вредно или незаконно онлайн съдържание и гарантиране, че всички съответни органи и служби работят заедно за защита и подкрепа на детето.

20. Съветът на Европа е ключов партньор на Европейския съюз в борбата срещу сексуалното насилие над деца, като пример за това е отбелязването на 18 ноември като Европейски ден за закрила на децата от сексуална експлоатация и сексуално насилие. Съюзът ще продължи да укрепва сътрудничеството си с всички съответни образувания в рамките на Съвета на Европа, изпълнявайки своята стратегия за по-ефективна борба срещу сексуалното насилие и сексуалната експлоатация на деца, която обхваща три основни аспекта, а именно превенция, подкрепа за разследванията и помощ за жертвите. Сексуалното насилие и сексуалната експлоатация на деца са престъпления, които не познават граници. За да се гарантират реални ответни действия в световен мащаб и да се повишат световните стандарти за закрила на децата срещу тези престъпления, Съюзът ще продължи да насърчава и да се стреми към присъединяване и ратифициране на Конвенцията за закрила на децата срещу сексуална експлоатация и сексуално насилие (Конвенцията от Лансароте).
21. Европейският съюз ще продължи да работи със Съвета на Европа и неговата експертна група за борба с трафика на хора (ГРЕТА) в съответствие със Стратегията на ЕС за борба с трафика на хора за периода 2021—2025 г. и с Директива № 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 година относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него, с цел засилване на предотвратяването и ответните действия срещу трафика на хора, подобряване на защитата, подкрепата и овластяването на жертвите, особено на жените и децата, и засилване на регионалното сътрудничество по отношение на международното измерение на това престъпление.
22. Освен това Европейският съюз ще продължи да подкрепя усилията на Съвета на Европа по отношение на човешките права на мигрантите и бежанците, като обръща специално внимание на жените и лицата в уязвимо положение, като например непридружени деца, ЛГБТИ лица, хора с увреждания или лица, подложени на дискриминация или насилие. Съюзът е ангажиран с правата на човека и процесуалните гаранции по отношение на всички мигранти и лица, търсещи убежище, не на последно място тези, които бягат от агресивната война на Русия срещу Украйна. Свидетелство за това са предложенията в рамките на Новия пакт за миграцията и убежището, както и тези, отнасящи се до случаи на инструментализиране на мигранти и незабавното задействане на Директивата за временната закрила.

23. ЕС и Съветът на Европа ще засилят обмена и комуникацията относно политиките и инициативите за борба с расизма и антисемитизма. ЕС ще си сътрудничи тясно със специализираните отдели на Съвета на Европа и неговата Европейска комисия срещу расизма и нетърпимостта (ЕКРН) в областта на борбата с дискриминацията, включително в борбата с антисемитизма и подкрепата на еврейския живот, в съответствие със Стратегията на ЕС за борба с антисемитизма и подкрепа на еврейския живот за периода 2021—2030 г. и заключенията на Съвета от 2022 г. относно борбата с расизма и антисемитизма.
24. Сътрудничеството между ЕС и Съвета на Европа ще продължи в областта на свободата на религията и убежденията, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства, да изразяват своите религиозни убеждения чрез специфични културни, традиционни и религиозни практики или правото им да не изповядват религия, в съответствие с Хартата на основните права.
25. Лицата, принадлежащи към малцинства и уязвими групи, включително ЛГБТИ, често са сред най-неблагоприятно засегнатите в ситуации на конфликт и извънредни хуманитарни ситуации. Вследствие на непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна отново стана видно, че трябва да се направи повече, за да им се предложи подкрепа и защита. ЕС ще продължи да си сътрудничи със Съвета на Европа в борбата с дискриминацията срещу ЛГБТИ, като обмисля съвместни инициативи в подкрепа на техните човешки права.
26. Предвидени са и съвместни дейности за укрепване на правата на лицата, принадлежащи към други малцинства, особено тези с малцинствен расов или етнически произход или принадлежащи към ромски или пътуващи общности¹.
27. Съгласно съответните членове относно недискриминацията от Европейската конвенция за правата на човека и Хартата на основните права на Европейския съюз, ЕС и Съветът на Европа ще работят заедно за утвърждаване на зачитането на многообразието чрез защита и утвърждаване на човешките права на лицата, принадлежащи към национални малцинства, в съответствие с приложимите норми и стандарти на Съвета на Европа и препоръките на Венецианската комисия.

¹ Вж. Стратегията на ЕС за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020—2025 г. и Плана за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020—2025 г.

28. На съвместните инициативи за противодействие на разпространението на речта на омразата и престъпленията от омраза в Европа – онлайн и офлайн – ще бъде обърнато специално внимание, както е посочено в съобщението на Европейската комисия „По-приобщаваща и защитена Европа: разширяване на списъка на престъпленията в Европа, за да обхване речта на омразата и престъпленията от омраза“, прието през декември 2021 г.
29. В контекста на икономическите и социалните права ЕС ще работи съвместно със Съвета на Европа за зачитането, защитата и упражняването на човешките права в съответствие с Европейската социална харта и ревизираната Европейска социална харта, в които се поставя акцент върху правата на възрастните хора, жените, децата, хората с увреждания и работниците мигранти. Основните направления на сътрудничеството в тази област ще се съсредоточат върху насърчаването на достойния труд за всички и по-специално върху прилагането на политика на нулева толерантност към детския труд и премахването на принудителния труд; намаляване на неравенствата чрез борба с бедността и социалното изключване, насърчаване на всеобщия достъп до социална закрила и недискриминационен достъп до социални услуги; социалния диалог; правото на безопасни и здравословни условия на труд за всички, свят на труда без насилие и тормоз, както и отговорно управление в световните вериги на доставки. Сътрудничеството със Съвета на Европа за насърчаване на социалните права е отразено и в участието му в двугодишните форуми за наблюдение на изпълнението на ангажиментите, поети на социалната среща на върха на ЕС в Порто през 2021 г. ЕС също така ще насърчава ефективното прилагане на Европейската социална харта и протоколите към нея и ще следи с интерес текущия процес на реформи, насочен към подобряване на системата на Европейската социална харта.
30. Европейският съюз ще засили допълнително дългогодишното сътрудничество с експертните групи на Съвета на Европа в областта на кръвта, тъканите и клетките, взаимното използване на ресурси, осигуряването на по-добра защита както за донорите, така и за реципиентите, в съответствие с правата на човека и етичните изисквания на държавите членки, като по този начин се гарантира по-добър отговор на нуждите на общественото здраве. Сътрудничеството с Европейския директорат по качеството на лекарствата и здравеопазването (EDQM) също ще допринесе за постигането на тази цел.

31. Политическото признаване на правото на чиста, здравословна и устойчива околна среда като право на човека, както е посочено в Резолюция 48/13 на Съвета на ООН по правата на човека и Резолюция A/76/L.75 на Общото събрание на ООН, е друга важна тема на сътрудничество, в рамките на която двете организации могат взаимно да допринасят за повишаване на осведомеността и евентуални нови нормативни промени. ЕС приветства приемането на препоръката на Комитета на министрите относно правата на човека и опазването на околната среда; той ще подкрепи нейното прилагане, както и бъдещата работа на Съвета на Европа по този въпрос.
32. Освен това ЕС ще се стреми да гарантира дългосрочната институционална и финансова стабилност на Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернската конвенция), по която Съюзът е страна, и в която се подчертава значението на отговорното и устойчиво полагане на грижи за природата, което ще донесе ползи и за благосъстоянието на човечеството.
33. Руската агресивна война срещу Украйна ясно подчертава решаващата роля на независимите и надеждни медии, особено по време на конфликт, и показва уязвимостта на работещите в медиите, които отразяват войната и предават репортажи от зоните на военни действия. В сътрудничество със Съвета на Европа Европейският съюз ще продължи да се справя с предизвикателствата, засягащи независимостта и жизнеспособността на медиите, които вредят на многообразието и компрометират безопасността на журналистите и другите медийни специалисти и общественото доверие в информацията. ЕС ще засили комуникацията със Съвета на Европа, за да се подобри сътрудничеството в областта на свободата на изразяване, свободата на медиите, безопасността на журналистите и борбата с манипулирането на информация, онлайн и офлайн дезинформацията и стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността, и за да се допринесе за по-ефективна координация на международните инициативи с цел да се избегне рискът от дублиране. ЕС препоръчва на делегациите на ЕС да се абонират за известията за тяхната конкретна държава в платформата на Съвета на Европа за насърчаване на защитата на журналистиката и безопасността на журналистите, и да насърчават пълноценното участие на гражданското общество, закрилата на правозащитниците и свободата на свободно сдружаване и на мирни събрания.

34. ЕС ще продължи да подкрепя работата на националните институции по правата на човека, правозащитниците и независимите организации на гражданското общество, включително ръководени от жени и младежи организации, и ще си сътрудничи, за да гарантира тяхното ефективно и пълноценно участие в процесите на Съвета на Европа. Сътрудничеството със Съвета на Европа е важно и по отношение на механизмите на ЕС, като например механизма за защитниците на правата на човека.
35. В областта на правата на човека и изкуствения интелект Европейският съюз ще продължи да работи със Съвета на Европа, за да гарантира отговорен и ориентиран към правата на човека подход към разработването, проектирането и прилагането на изкуствения интелект. В рамките на Комитета по изкуствен интелект ЕС ще допринесе за разработването на правно обвързващ инструмент с хоризонтален характер за изкуствения интелект, основан на стандартите на Съвета на Европа за правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава и допринасящ за иновациите, като същевременно се стреми да гарантира съгласуваност на инструмента на Съвета на Европа със съществуващите достижения на правото на ЕС и предложения Законодателен акт за изкуствения интелект, като взема предвид развитието по време на законодателния процес.
36. В настоящия геополитически контекст положението с правата на човека в зоните на продължителен конфликт също ще продължи да получава пълното внимание и подкрепа на Европейския съюз.

ДЕМОКРАЦИЯ

37. ЕС се стреми да защитава и укрепва демокрацията в световен мащаб, като допринася за *изграждането на по-устойчиви демократични системи*. Както се подчертава в Глобалната стратегия на ЕС, укрепването на демокрацията във външните отношения е от стратегически интерес за Съюза, като допринася за основни аспекти на общата външна политика и политика на сигурност на ЕС (мир и сигурност, многостранно сътрудничество, развитие, миграция).

38. В заключенията на Съвета от 2019 г. относно демокрацията и Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020–2024 г. се отбелязва трудният и постоянно влошаващ се контекст за демокрацията в световен мащаб. ЕС ще си сътрудничи със Съвета на Европа за противодействие на манипулативни намеси, включително кампании за дезинформация, и за справяне със съществуващите предизвикателства пред демокрацията чрез подкрепа на цифровата грамотност, гражданското образование и по-голямата прозрачност и приобщаване на демократичните процеси.
39. ЕС се възползва значително от експертния опит на Венецианската комисия, по-специално от опита ѝ в подобряването на конституционните стандарти и изборителното право. ЕС ще се стреми да засили сътрудничеството си с Венецианската комисия и нейния секретариат за насърчаване на изборните реформи, включително тези, основани на препоръките на мисиите на ЕС за наблюдение на избори.
40. В областта на образованието ЕС и Съветът на Европа ще продължат плодотворното си сътрудничество чрез редица успешни водещи проекти, насочени към необходимостта да се гарантира ефективен, равен и приобщаващ достъп до общо качествено образование за всички, включително за ромските деца². Значението на сътрудничеството се подчертава допълнително от нуждите на украинските деца, намерили убежище в държави от Европейския съюз. ЕС ще продължи да подкрепя Обсерваторията за преподаване на история в Европа чрез проекта HISTOLAB, като засилва значението на обучението по история за запазването на демокрацията в Европа и насърчава чувството за европейска идентичност и гражданство.
41. ЕС и Съветът на Европа ще продължат да работят в сътрудничество за развитието на приобщаващо, иновативно и взаимосвързано европейско пространство за висше образование, по-специално чрез насърчаване на демократичните принципи и правата на човека.

² В съответствие с Европейската стратегическа рамка за образование и Стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите.

42. В областта на езиковото обучение общата работа, като настоящото споразумение за сътрудничество с Европейския център за съвременни езици на Съвета на Европа, има за цел да насърчава равенството и недискриминацията чрез определянето на общ европейски подход към изучаването на езици. Освен това тя има за своя цел качественото образование за учащите се мигранти – високо развитите езикови компетентности се превръщат в ключови трансверсални компетентности в подкрепа на ученето, интеграцията, пригодността за заетост и социалното сближаване. Многоезичното образование е важно за подкрепата на демокрацията и приобщаващото участие на всички граждани, включително лицата, принадлежащи към малцинства.
43. ЕС и Съветът на Европа имат дългогодишно и ползотворно сътрудничество в областта на младежта. Партньорството между ЕС и Съвета на Европа в областта на младежта насърчава основани на участието политики за младежта в редица области, включително подкрепа за образованието и предоставяне на правилните инструменти за младите хора с оглед на цифровия преход. През 2023 г. Партньорството за младежта ще допринесе за постигнатото по времето на Европейската година на младежта (2022 г.) и за осъществяването на нейните цели. Друг пример за това сътрудничество е изпълнението на Европейската програма за младежката работа, която предоставя стратегическата рамка за укрепване и изготвяне на концепцията за развитието на младежката работа. ЕС ще продължи да работи със Съвета на Европа за овластяване на младите хора, като признава решаващата им роля в изготвянето на политиките. В средата на 2023 г. двете партньорски институции ще започнат диалог за изготвяне на новия работен план на Партньорството между ЕС и Съвета на Европа в областта на младежта за периода 2024–2025 г. ЕС ще разгледа възможностите за сътрудничество със Съвета на Европа в рамките на Европейската година на уменията (2023 г.).

44. Спортът може да бъде ценен инструмент за насърчаване на правата на човека и благосъстоянието на европейските граждани, особено след пандемията. ЕС ще продължи конструктивното си сътрудничество със Съвета на Европа по редица въпроси от взаимен интерес в тази област, като борбата срещу речта на омразата в спорта и безопасния спорт. Европейският съюз работи в тясно сътрудничество със Съвета на Европа за приемането на Конвенцията относно манипулирането на спортни състезания (Конвенцията от Маколен), подкрепя нейните цели и принципи и потвърждава значението на продължаването на борбата срещу манипулирането на спортни състезания. ЕС следи и развитието на работата, извършена в рамките на Конвенцията за интегриран подход към безопасността, сигурността и обслужването по време на футболни срещи и други спортни прояви (Конвенцията от Сен Дени).
45. Зачитането на културните права е ключов фактор за постигането на устойчиво развитие. ЕС ще продължи да си сътрудничи със Съвета на Европа за насърчаване на достъпа до културни и художествени дейности и за разбиране на културата и межкултурния диалог като основа на едно модерно общество, което създава условия за изразяване, опазване и развитие на различни идентичности. Културното многообразие е основна ценност на демокрациите и обществата, основани на уважение и мирно съвместно съществуване. ЕС и Съветът на Европа следва да продължат сътрудничеството си за създаване на условия, които засилват културното многообразие, творчеството и надлежното признаване на правата на авторите и артистите изпълнители, като насърчават валоризацията на културните продукти и услуги.
46. ЕС ще продължи да си сътрудничи със Съвета на Европа при организирането на Европейските дни на наследството, които имат за цел да повишат осведомеността на европейските граждани относно тяхното общо културно и природно наследство и да ги насърчат да участват активно в опазването на това наследство за настоящите и бъдещите поколения. Следва да се проучат възможностите за сътрудничество при защитата на качеството и многообразието на ландшафта в публичната политика, по-специално съгласно разпоредбите на Конвенцията на Съвета на Европа за ландшафта, свързани с международното сътрудничество, и като се вземат предвид законодателството на ЕС и текущите инициативи. Защитата и опазването на културното и природното наследство и защитата и насърчаването на езиковото и културното многообразие са от основно значение за предотвратяването на насилническият екстремизъм, борбата с дезинформацията и установяването на положителен диалог и приобщаване.

47. ЕС и неговите държави членки признават ролята на разширеното частично споразумение относно културните маршрути на Съвета на Европа за насърчаване на европейската идентичност и гражданство чрез познаване и осведоменост за общото европейско наследство, както и на развитието на културни връзки и диалог в рамките на Европа и с други държави и региони. Те ще продължат да насърчават потенциала на културните маршрути на Съвета на Европа за културно сътрудничество, устойчиво териториално развитие, социално сближаване и европейско единство.

ПРИНЦИПИ НА ПРАВОВАТА ДЪРЖАВА

48. Ролята на Съвета на Европа в областта на експертните познания и сравнителния анализ е от решаващо значение в контекста на годишния пакет на ЕС за разширяването и Европейския механизъм за върховенството на закона, включително подготовката на следващите издания на годишния доклад за върховенството на закона, Информационното табло на ЕС в областта на правосъдието и непрекъснатото подобряване на инструментите на ЕС, насочени към защита на върховенството на закона. Сътрудничеството с Венецианската комисия, Групата държави срещу корупцията, Европейската комисия за ефикасност на правосъдието и всички други съответни органи на Съвета на Европа ще продължи да бъде основен приоритет през следващите години.
49. Ангажиментът на ЕС за утвърждаване на човешките права, демокрацията и принципите на правовата държава обхваща и страните кандидатки и потенциални кандидатки, както и съседните на ЕС държави, където ЕС ще продължи сътрудничеството си със Съвета на Европа за подкрепа на държавите при осъществяването на важни реформи и обучение в областта на правосъдието, борбата с корупцията, утвърждаването на правата на човека и ролята на свободните и независими медии и гражданското общество, а по отношение на страните кандидатки и потенциални кандидатки – за наблюдение на напредъка, постигнат в тези области, в съответствие с укрепената методология на процеса на присъединяване, когато е приложимо или целесъобразно.
50. Освен това ЕС ще продължи тясното си сътрудничество с Групата държави срещу корупцията за насърчаване на прилагането на стандарти за засилване на борбата с корупцията, както и с MONEYVAL – относно борбата с изпирането на пари. ЕС ще продължи да работи със Съвета на Европа в подкрепа на усилията за укрепване на принципите на правовата държава и борбата с корупцията в областта на разширяването и съседните на ЕС държави, за изграждане на капацитет за предотвратяване и възпиране на корупцията, борба с изпирането на пари и осигуряване на ефективни съдебни ответни действия.

51. В съответствие със Стратегията на ЕС относно наркотиците за периода 2021–2025 г. и Плана за действие на ЕС относно наркотиците за периода 2021–2025 г., в които се определят политическата рамка и приоритетите на политиката на ЕС в областта на наркотиците през следващите години, ЕС ще продължи тясното си сътрудничество с Групата за международно сътрудничество по наркотиците и наркоманиите към Съвета на Европа (група „Помпиду“), за да предоставя знания, подкрепа и решения за ефективни, основани на доказателства политики в областта на наркотиците, които зачитат изцяло правата на човека.
52. Тероризмът и насилническият екстремизъм представляват сериозни заплахи за правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. ЕС се ангажира да работи в тясно сътрудничество със Съвета на Европа за подобряване на действията на наказателното правосъдие в области като радикализацията, водеща до тероризъм и насилнически екстремизъм, както и реинтеграцията и реабилитацията на извършителите на терористични престъпления. Специално внимание ще бъде отделено на злоупотребата с интернет от страна на екстремисти и терористи, както и на радикализацията в затворите.
53. В областта на борбата с киберпрестъпността ЕС ще продължи работата със Съвета на Европа в рамките на Конвенцията от Будапеща за престъпления в кибернетичното пространство и допълнителните протоколи към нея. ЕС ще утвърждава Конвенцията от Будапеща като рамка за международно сътрудничество и изграждане на капацитет.
54. В областта на незаконния трафик на паметници на културата ЕС ще работи заедно със Съвета на Европа по отношение на Конвенцията на Съвета на Европа за посегателствата, свързани с обекти на културата (Конвенцията от Никозия), като отчита и принципите и задълженията, определени в Международната конвенция на ЮНЕСКО от 1970 г. относно мерките за забрана и предотвратяване на незаконен внос, износ и прехвърляне на правото на собственост на културни ценности. ЕС ще популяризира конвенцията и нейните цели за предотвратяване и борба с незаконния трафик и унищожаването на културни ценности, по-специално в контекста на предстоящия план за действие на ЕС относно незаконния трафик на културни ценности.
55. ЕС ще работи съвместно със Съвета на Европа в подкрепа на ООН и други многостранни инициативи, свързани с принципите на правовата държава.